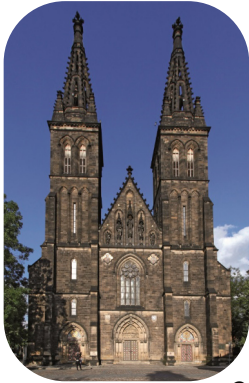

PUTOVNÍ HRA S OHNIVKOU

aneb 10 let přátelství se zámeckou vilou

1

Vyšehrad

Vyšehradská kapitula je sbor kněží sloužících u baziliky svatého Petra a Pavla na Vyšehradě v Praze. Byla založena v roce 1070 českým knížetem Vratislavem II. v souvislosti s přenesením královského sídla z Pražského hradu na Vyšehrad. **Nejstarší dochovanou písemnou zprávou o obci Chvaly** je zakládací listina této kapituly z roku 1088, kde český král Vratislav II. zmiňuje Chvaly mezi 66 darovanými vesnicemi a osadami.

Co navštívit?

- bazilika svatého Petra a Pavla
- rotunda sv. Martina
- Táborská brána, brána Špička a Leopoldova brána
- vyšehradský hřbitov
- Vyšehradské sady

2

Betlémská kaple

Betlémská kaple je umístěna na pražském Starém Městě. Založena byla r. 1391 bohatým měšťanem Hanušem z Mühlheimu a obchodníkem **Václavem Křížem**. Byl to právě Kříž, který kapli věnoval pozemek, peníze a relikvii, údajně jednoho z betlémských nemluvňat, jejichž památce je kaple zasvěcena. Kaple byla založena pro kázání v češtině, 1402–1413 zde kázal také mistr Jan Hus.

První písemná zmínka o Chvalské tvrzi pochází z roku 1428. Vdova po Václavu Křížovi ji uvedla v testamentu, ve kterém odkazuje tvrz řečenou Chvaly své dceři Anně a jejímu manželovi Janu Rokycanskému.

3

Nabdín

Dalším majitelem Chvalské tvrze se r. 1501 stal **Václav Firšic z Nabdína** spolu se svou manželkou Kateřinou z Víckova. Pověst vypráví, že Firšicovi nestačila jedna žena, zatočil po manželce zlatníka, který sídlil na Malé Straně a ženu mu odvedl. Onen zlatník podal na Václava žalobu. Po roce se konal soud, který rozhodl, že se žena musí vrátit zpět ke svému muži zlatníkovi.

Nabdín je malá vesnička, část obce Černuc v okrese Kladno. První písemná zmínka pochází z roku 1352. Firšicové jsou staročeská vládecká rodina německého původu

Co navštívit?

- středověký kostel sv. Barbory
- dřevěná zvonice
- zámek Veltrusy

4

Kamenice

Kamenice je obec, která leží v okrese Praha-východ ve Středočeském kraji. Odtud pochází **Zikmund Bareš, který vlastnil Chvalskou tvrz** v letech 1510–1513. V průběhu let se stal majitelem nejrůznějších sídel a tvrzí v severovýchodních Čechách, ale proslulý byl zejména svými soudními spory.

Co navštívit?

- zámek Kamenice
- zámek Štířín
- Štířinské studánky
- kostel sv. Františka Serafinského
- přírodní park Hornopožárský les
- Ringhofferova hrobka

5

Olbramovice

V 16. st. **zdědila Chvalskou tvrz dcera Mikuláše Karyka – Marie**, poslední z rodu Karyků z Řezna. Roku 1587 se provdala za hejtmana Kouřimského kraje **Jeronýma Čejku z Olbramovic**. Tento starý rytířský rod se postupem času rozrostl po celých Čechách. Počátkem 17. st. zde žilo 9 rodin Čejků z Olbramovic. A tak se zapisují i do historie Chvalského zámku. V roce 1614 Marie Chvaly prodává.

Obec Olbramovice (okres Benešov) získala svůj název asi v pol. 12 st., kdy se v úrodné krajině usadil vladyka Olbram. První písemný záznam o obci pochází z roku 1352, ale původně románský kostel Všech svatých byl založen již ve 12. st.

Co navštívit?

- kostel Všech Svatých
- soubor soch Panny Marie a sv. Jana
- sýpka hospodářského dvora
- přírodní rezervace

Podhrázský rybník (ornitologická oblast nedaleko obce Olbramovice)

6 Hrad Hartenberg

Dnes již zřícenina hradu Hartenberg leží kousek od města Sokolov v Karlovarském kraji. Stojí na skále nad řekou Svatavou

Založení hradu se datuje na přelom 12. –13. století. Hrad byl nespočetněkrát pleněn, dobýván i přestavován a v první polovině 15. století byl dokonce centrem loupeživých pánů.

Habart z Hartenberka byl majitelem Chvalské tvrze od roku 1436.

Zajímavost:

- Černá Madona – Madona z Hartenbergu je jedním ze symbolů hradu a jediná movitá věc, která se zachovala z kape sv. Tří králů. Pochází pravděpodobně z roku 1420-30.

9 Klementinum

Klementinum je bývalá jezuitská kolej, rozsáhlý komplex barokních budov nacházející se na Starém Městě, nedaleko Karlova mostu. Po Pražském hradě je Klementinum 2. nejrozsáhlejší stavební celek v Praze. Postaveno bylo v letech 1653-1726. Nyní je sídlem Národní knihovny ČR.

Právě od této koleje si zapůjčil peníze Jan Daniel Kapr z Kaprštejna na koupi Chvalské tvrze. Jelikož ani jeho syn nebyl schopen částku splatit, tvrz poté připadla jezuitům.

Ti ji přestavěli na renesanční zámek, v okolí zbudovali rybník, pivovar i mlýn. Zámek dokonce sloužil jako škola pro více než sto budoucích kněží.

7 Mělnické Vtelo

Roku 1615 byla **Chvalská tvrz prodána Jiřímu ze Vtelna**. Nevlastnil ji však dlouho. Kvůli aktivní účasti ve stavovském povstání proti Habsburkům v letech 1618–1620 byl po prohrané bitvě na Bílé hoře odsouzen ke ztrátě majetku. Chvalskou tvrz tak získal soudce Jan Daniel Kapr z Kaprštejna.

Mělnické Vtelo je jednou z nejstarších obcí v Čechách. V dávné minulosti byly na místě obce mokřiny, jejichž vrbový porost dal Vtelnu jméno (vetla je staročesky vrba).

Co navštívit?

- kostel sv. Archanděla Michaela
- evangelický kostel s venkovním amfiteátr a kavárnou
- rodinný minipivovar Neumann

10 Vinořský park

Vinořský park je přírodní rezervace rozkládající se v Praze 9 – Vinoři. Park je spojen naučnou stezkou s přírodní památkou Bažantnice v Satalicích. Místní pověsti mluví o chodbách, které vedly různými směry právě pod tímto parkem.

Jedna z chodeb vedla údajně až na Chvalský zámek. V době jezuitů byly pod zámkem zbudovány chodby, které vedly například do tehdejšího pivovaru. Dnes jsou chodby nepřístupné, ale vypráví se, že vedly nejen do zmíněné Vinoře, ale i do Kyjí, Radotína či Jenštejna.

Co navštívit?

- zámek Vinoř
- Rybník u Kamenného stolu
- Vodní jeskyně
- Bažantnice v Satalicích

8 Dolní Počernice

Dolní Počernice jsou částí Prahy 9. Nejstarší stavbou je kostel Nanebevzetí Panny Marie postaven kolem r. 1200. V těsné blízkosti kostela se nachází zámek, který vznikl stejně jako ten náš přestavbou ze středověké tvrze. V první polovině 17. století patřil zámek panu **Kapru z Kaprštejna**. Dnes je zde umístěn dětský domov.

Jan Daniel Kapr z Kaprštejna byl císařský rada a místosudí. Získal majetek mnoha šlechticů, mimo jiné i Adama Zápského ze Záp nebo **Chvalskou tvrz v roce 1652**. Aby si ji však mohl dovolit, musel se zadlužit u jezuitského řádu.

Manželka Jana Daniela, Anna Kaprštejnová, žila na dolnopočernickém zámku. Našla zalíbení v Adamu Zápském, který se tak mstil panu Kaprštejnovi za ztrátu majetku. Dohodl se s Annou na jeho vraždě, což se jim také podařilo. Následně však byli za zločin odsouzeni a popraveni.

Co navštívit?

- kostel Nanebevzetí Panny Marie
- zámek Dolní Počernice
- zámecký park
- Počernický rybník
- rozhledna Doubravka

11 Hrádek u Vlašimi

Malebné mariánské poutní místo Hrádek u Vlašimi je významné nejen dávnou poutnickou tradicí k vzácné sošce trůnící Madony a nedalekou studánkou s léčivou vodou. Je také rodištěm téměř zapomenutého katolického kněze, vlastence, statečného odpuře a vězně obou totalit 20. století, **P. Františka Štveráka**.

V roce 1938 byl P. Štverák **ustanoven farářem ve Chvalech**. Díky své přímé a odvážné povaze se František Štverák aktivně zapojil do odboje proti nacistickému okupačnímu režimu.

Co navštívit?

- kostel sv. Matouše
- pomník P. Štveráka
- dřevěná kaplička s poutní studánkou v lese

